

'Ik ontwerp nooit iets lelijks'

Vraag architecten naar hun mooiste en minst mooie ontwerp en je krijgt duizend en één redenen voorgeschoteld waarom ze daar geen antwoord op geven. Vooral de loyaliteit naar de opdrachtgever staat hen in de weg volledig eerlijk te zijn over de minder geslaagde gebouwen. Enkel ontkenen zelfs dat ze minder geslaagde ontwerpen in hun portefeuille hebben. Hoe is dat nu mogelijk? Men kan immers wel oplevelen welk pand ze goed vinden. Met een beetje laveren en spelen met de termen en ruimte voor interpretatie van de vraag komen vijf Friese architecten toch wel met antwoorden op de proppen.

Jelle de Jong, Lemmer

Mooi is het woonhuis aan het Idskenhuisstermeer bij Teroele. „Het huis gaat op in de natuur. Het is gemaakt van natuurlijke materialen, zoals hout en riet. Het is open aan de zuidkant, waardoor de warmte goed het huis binnen kan komen. Hierdoor zijn de energiekosten laag. De meeste mensen vinden onze ontwerpen niet mooi. De massa denkt in nostalgische woonvormen met glimmende dakpannen en witte voegen in rood steen. Dat doen wij niet.”

Er zijn geen ontwerpen waar De Jong minder tevreden mee is. „Wel heb ik tien jaar geleden een plan gemaakt voor een nieuwe aanbouw bij een oude woonboerderij in Sloten aan het Achterom. Op een avond heb ik aan de bewoners uitgelegd hoe ik tot het ontwerp ben gekomen. Toen bleek ineens dat er veel kritiek was op het ontwerp. Inmiddels is men er in Sloten wel aan gewend geraakt.”

Bauke Tuinstra, Leeuwarden

Mooi is het in aanbouw zijnde pakhuis Vijverpark aan de Oostersingel in Leeuwarden. „Het is een markant pand dat het silhouet van de stad verandert. Het staat in een buurt die wel wat positieve impulsen kon gebruiken. Het heeft de sfeer van een oud pakhuis, hoewel het nu groter (dertig meter) is dan vroeger de pakhuizen waren. Het pand is me dierbaar; ik ben er al sinds 1995 mee bezig.”

Bij geen van de projecten denkt Tuinstra dat het achteraf anders had gemoeten. „Ik ben tien jaar geleden begonnen en heb ik een groot aantal woningen ontworpen. Voor het ontwerp had ik te dure materialen bedacht, die tijdens de uitvoering dus vervangen moesten worden door goedkopere materialen. Een ontwerp wordt niet mooier als je er op die manier aan moet schaven. Nee, ik zeg niet welke huizen dat waren. Dat is niet leuk voor de huidige bewoners.”

Auke de Vries, Drachten

Het mooiste werk van De Vries staat aan het Moleneind in Drachten en is het ge-

bouw van Talant. „Het past helemaal in de context. Het bedrijfsgebouw aan de achterkant sluit aan op de fabrieken daar. De publieksruimte is helder van opzet. De hoek is uitgebogen naar de buitenkant. Dit stelt het proces uit om de hoek om te gaan.”

„Niet om een postzegel van te maken” zijn de vele fabriekshallen die De Vries heeft ontworpen. „Dat is geen hoogstaande architectuur, maar wel heel functioneel. Het zijn recht toe recht aan gebouwen. Met fabrieken kun je wel veel aardigheid beleven, maar niet met loopstalachtige bedrijfshallen. De emotionele lading is dan ook minder.”

Jacob Borren van Borren Staalhoef Architecten, Leeuwarden

Borren heeft een principieel bezwaar tegen het beantwoorden van deze vraag. „Iedere opdrachtgever krijgt het beste. Het zou alleen minder goed kunnen zijn, omdat er iets mankeert aan de uitvoering. Ik wil wel een positief en klein project onder de aandacht brengen. Ik draag het niet aan omdat het beter is, maar het is tastbaar. Dat is de uitbreiding van een woonhuis uit de jaren zeventig aan de Waterbies in Leeuwarden. Het jaren-zeventighuis is donker en somber en staat een hedendaags gebouw tegenaan. Er is niet geprobeerd het oude huis te verdoezelen. Dat werkt ook niet. Ware aard kun je niet ontkennen met bijvoorbeeld een laagje verf. Door de mooie aanbouw is het geheel mooier geworden.” Het wachthuisje op het Beursplein is ook van Borren Staalhoef. Dat wil de gemeente verplaatsen omdat het Beursplein toch weer anders wordt ingericht. „Dat kan niet. De wachtruimte is voor die plek ontworpen. Dat kun je niet zomaar ergens anders neerzetten. De gemeente Leeuwarden wil dat wel doen, maar daarmee loop je het risico dat het gebouwtje ergens komt te staan waar het helemaal niet past. We vinden de wachtruimte nog steeds mooi.”

Chris Vegter, Leeuwarden

Het gebouw de Triangel van het Friesland College aan de Leeuwarder Julianalaan vindt Vegter zijn mooiste pand. „Het is een plezier om daar te zijn, hoor ik van mensen en dat is het grootste compliment dat je als architect kunt krijgen. Mensen ervaren het pand als een stimulerende leeromgeving. Door het Atrium in het midden is de ruimte heel open waardoor de aanwezigen sterk het gevoel hebben betrokken te zijn bij wat er gebeurt in het pand. De lichtval is prachtig.”

Ook Vegter kan niet zeggen dat hij in zijn 25-jarige carrière ooit iets lelijks heeft ontworpen. „Een ontwerp is een proces waar je voortdurend nog dingen aan kunt veranderen. Daardoor kom je altijd bij een goed ontwerp terecht.” Bij wijze van antwoord

De nieuwe pakhuizen aan de Oostersingel is het favoriete ontwerp van architect Bauke Tuinstra uit Leeuwarden.

De toekomstige verplaatsing van het wachthuisje op het Beursplein in Leeuwarden wekt de woede van architect Jacob Borren, omdat het uit zijn oorspronkelijke omgeving wordt gehaald.

Architect Auke de Vries is het meest gesteld op het pand dat hij ooit voor de PEB heeft ontworpen aan het Moleneind in Drachten.

op de vraag schuift hij het door hem ontworpen postkantoor in Veenwouden naar voren dat later „buiten gewoon lelijk” is verbouwd tot huisartsenpraktijk. „Het postkantoor is eind jaren tachtig gebouwd en had een overheersende zinken kap. Het doet pijn te zien dat na het opheffen van het kantoor op het dak vier kolossale dakpellen zijn gebouwd.”